

Nasza Misja, nasz Cel....

Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska PRO CIVIUM działa w obszarze bezpieczeństwa publicznego, w oparciu o Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2016 roku, w sprawie współdziałania podmiotów w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających, zapobiegawczych oraz przepadku, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem (Dz. U. 2016 r. poz. 2305), angażując się w różne formy zapobiegania zjawisku powrotności do przestępstwa osób pozbawionych wolności.

Stoimy na stanowisku, że poprzez szereg oddziaływań postpenitencjarnych podejmowanych, kompleksowo, wobec sprawców przestępstw możemy zapewnić nam wszystkim, naszym bliskim, bezpieczny rozwój i egzystencję¹.

Działania Służby Więziennej ograniczone są, z mocy przepisów, do granic wyznaczonych przez mury zakładów karnych. Kuratorzy sądowi sprawują nadzór wyłącznie nad tą grupą sprawców przestępstw, która skorzystała z dobrodziejstwa warunkowego przedterminowego zwolnienia, a jest ona, z roku na rok, coraz bardziej ograniczana. Oznacza to, że Państwo traci jakąkolwiek realną kontrolę nad coraz większą liczbą skazanych opuszczających zakłady karne po wykonaniu kary pozbawienia wolności w pełnym wymiarze.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Ministerstwo Sprawiedliwości i Najwyższa Izba Kontroli, wielokrotnie, w wydawanych oświadczeniach, podnosili znaczenie organizacji pozarządowych, które swoją działalnością wspierają instytucje państwowe i samorządowe w społecznej readaptacji więźniów. Także jakość i efektywność naszych działań została doceniona m. in. przez Rzecznika Praw Obywatelskich i Dyrektorów Okręgowych Inspektoratów Służby Więziennej

¹ „[...]Readaptacja społeczna osób skazanych na karę pozbawienia wolności ma istotne znaczenie społeczne, gdyż wieloletni pobyt w zakładzie karnym może powodować m.in.: proces przystosowania się do życia w izolacji, utratę dawnego miejsca zamieszkania, rozkład więzi rodzinnych oraz utratę umiejętności zawodowych i społecznych, które można realizować tylko w środowisku otwartym. Skuteczne oddziaływania na skazanych przyczyniają się do zapobiegania wejściu tych osób w ponowny konflikt z prawem, a tym samym mają bezpośredni wpływ na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa społecznego [...]” – Raport Najwyższej Izby Kontroli z 27.10.2015, w sprawie „Readaptacja społeczna skazanych...”, KPB-4101-006-00/2014.

w Poznaniu i Szczecinie. Wielokrotnie, w oficjalnej korespondencji z tymi podmiotami otrzymywaliśmy słowa poparcia i aprobaty naszej działalności, która określana jest jako „nieoceniona”. W lipcu 2019 r. swoje uznanie i wdzięczność za podejmowane przez Stowarzyszenie inicjatywy wyraził Rzecznik Praw Obywatelskich – dr Adam Bodnar, zachęcając do współpracy w zakresie informowania Biura Rzecznika o problemach wskazujących na możliwość naruszenia praw i wolności obywatelskich, czy prof. Wiesław Ambrozik, przewodniczący Sekcji Pedagogiki Resocjalizacyjnej Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

Nasze stanowisko:

Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska PRO CIVIUM systemowo i kompleksowo wspiera sektor rządowy w działalności readaptacyjnej na wielu płaszczyznach oddziaływań postpenitencjarnych i w oparciu o udział rodzin sprawców czynów zabronionych².

Organizacja reprezentuje stanowisko, że jeżeli pomożemy pozbawionym wolności, po zakończeniu kary, znaleźć zatrudnienie, uporządkować sferę materialno-bytową, udzielimy wsparcia prawnego, zawodowego oraz psychologicznego w naprawie spraw bieżących, to istnieje, naprawdę, duże prawdopodobieństwo, że obok nas zamieszkają przystosowani społecznie ludzie. Ułatwiając skazanemu dalsze i prawidłowe funkcjonowanie w miejscu zatrudnienia, lokalnej społeczności, a przede wszystkim – w rodzinie, powodujemy, że do społeczeństwa nie powracają osobnicy stanowiący permanentne zagrożenie dla nas, naszych rodzin i dobytku. Taki model resocjalizacji sprawdza się w systemie postpenitencjarnym Norwegii, czy Holandii, gdzie aktualnie zamyka się zakłady karne z braku sprawców przestępstw³.

² “[...]Obok pozostałych środków oddziaływania penitencjarnego, kontakty z rodziną są nieocenione w procesie społecznej readaptacji i należą do podstawowych środków oddziaływania na skazanych [...]” - mjr Arleta Pęczonek z Biura Dyrektora Generalnego Służby Więziennej; 24 lipca 2019 roku, w: Holistic News.

³ “[...] Ponad 50 procent skazanych na więzienie w zawieszeniu wraca do przestępstwa już w pierwszym roku po uprawomocnieniu się wyroku, a ponad 25 procent - popełnia kolejny czyn zabroniony w ciągu pięciu lat od

Nasze działania:

Dlatego Stowarzyszenie stworzyło program „Interwencja i Wsparcie w Prawidłowym Powrocie do Społeczeństwa Osób Skazanych”, skierowany do tej właśnie specyficznej grupy społecznej i ich bliskich. Rodzin, które uważamy za najważniejszy element sprawnego i skutecznego systemu postpenitencjarnego. Wyedukowana partnerka, partner, rodzic, czy inny bliski osoby karanej mają, w zamierzeniu, stanowić pierwszy bufor bezpieczeństwa przed ponowną patologizacją zachowań skazanego.

Stowarzyszenie podjęło zatem działania dwutorowo:

1. Dla osób pozbawionych wolności:

- ✓ drukujemy bezpłatne czasopismo „PostPenit”, które w przystępnej oraz nowoczesnej formule reedukuje, wyczuła na kwestie społecznie istotne, uczy właściwych postaw,
- ✓ uruchomiliśmy bezpłatną infolinię „TeleWsparcie” umożliwiającą skazanym kontakt z prawnikiem, psychologiem, pedagogiem, czy doradcą zawodowym,
- ✓ oferujemy bezpłatną usługę „Porozmawiaj z Bliskimi”, pozwalającą najuboższym osadzonym podtrzymywać więzi z rodziną, szczególnie dziećmi,
- ✓ realizujemy projekt „Znajdź zatrudnienie z Serwisem”, dzięki któremu osoby mające wkrótce opuścić zakłady karne mogą znaleźć legalną pracę,
- ✓ organizujemy ogólnopolskie konkursy dla więźniów i ich rodzin mające za cel uwrażliwienie na wszelkie formy oraz przejawy krzywdy czynionej drugiemu człowiekowi.

pierwszego wyroku – wynika ze statystyk Ministerstwa Sprawiedliwości [...]” – w: Rzeczpospolita z 20.11.2018 – „Zatrważający Raport Ministerstwa Sprawiedliwości o resocjalizacji więźniów”.

2. Dla rodzin osób pozbawionych wolności:

Stworzyliśmy sieć interakcji mających za zadanie przygotowanie bliskich skazanego na zakończenie kary pozbawienia wolności i jego powrót do domu⁴, czemu służyć ma m.in.:

- ✓ Infolinia „TeleWsparcie” (0800 201 211) oraz Serwis Internetowy dla Rodzin Pozbawionych Wolności i Osób Skazanych z czatem on-line, dające możliwość uzyskania bezpośredniego wsparcia prawnika, psychologa, seksuologa, pedagoga, czy doradcy zawodowego,
- ✓ organizacja stacjonarnych warsztatów edukacyjnych dla dorosłych członków rodziny skazanego,
- ✓ uruchomienie usługi „TelePorada” oraz „EduMailing”, podczas których bliscy osoby osadzonej, dzięki kontaktowi z doświadczonymi psychologami, doradcami zawodowymi i fachową literaturą, nabywają umiejętność m.in. wdrożenia tzw. nadzoru rodzinnego nad karanymi oraz rozpoznawania symptomów wskazujących na duże prawdopodobieństwo ich recydywy,
- ✓ uruchomienie „TeleInfo Pro Civium” redakcji tworzącej wiadomości szkoleniowe oraz edukacyjne o charakterze resocjalizacyjnym dla rodzin osadzonych, szczególnie osób niewidzących (niedowidzących),

⁴ „[...]Jednym z najważniejszych problemów polskiej penitencjarystyki jest od lat zjawisko tzw. recydywy, a więc powrotności do przestępstwa [...] Pedagogika resocjalizacyjna zna ten problem od lat i próbuje uzasadnić tezę, że równoległa praca resocjalizacyjna ze skazanym i jego środowiskiem rodzinnym daje najlepsze efekty [...]” – prof. dr hab. Marek Konopczyński w recenzji wydawniczej do „Sytuacji społecznej rodzin osób pozbawionych wolności” Soni Dzierżyńskiej-Breś, w: Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2016.

- ✓ wydawnictwo kwartalnika „Ways to Go” omawiającego sprawy penitencjarne i postpenitencjarne w kontekście wsparcia rodzin osób pozbawionych wolności w działaniach socjalizujących sprawców przestępstw.

Wszystkie wskazane narzędzia mają jeden wspólny mianownik, tj. poizolacyjny rodzinny i społeczny nadzór nad skazanym oraz jego dalszą readaptację, przy aktywnym udziale bliskich i organizacji pozarządowych.

Wszelka pomoc i wsparcie udzielane pozbawionym wolności oraz ich rodzinom realizowane jest w systemie Vice Versa⁵, tzn. pomagamy bezpłatnie skazanemu (spełniającemu kryteria określone w Regulaminie programu „Interwencja i Wsparcie w Prawidłowym Powrocie do Społeczeństwa Osób Skazanych”)⁶ - a jego bliscy, niejako w zamian, realizują powierzone zadania pozwalające nabyć wskazane umiejętności socjalizujące sprawcę⁷.

Oddziaływania o charakterze postpenitencjarnym lub opracowywane projekty propozycji zmian w prawie realizowane przez Stowarzyszenie muszą – aby były skuteczne – być jednak kompleksowe, obejmować swoim zakresem cały obszar dotyczący wymienionych dziedzin. Organizacja podjęła zatem decyzję o współpracy z ośrodkami akademickimi kształcącymi przyszłą kadrę prawników, psychologów i pedagogów resocjalizacyjnych. W ramach naszej działalności i realizacji wspólnego projektu z Fundacją PZU („Wiedza – Edukacja – Resocjalizacja”) studenci mogą od tego roku odbywać praktyki zawodowe.

⁵ <http://www.postpenit.pl/system-vice-versa>.

⁶ <https://pomocpostpenitencjarna.pl/program/>.

⁷ „[...]Służba Więzienna wychodzi z przekonania, że proces resocjalizacji nie będzie skuteczny, jeżeli nie będzie uwzględniać tych ludzi, z którymi więzień będzie żył po zwolnieniu z zakładu karnego, a którzy wspomagać go będą w pełnieniu ról społecznych pozostających w zgodzie z akceptowanymi w społeczeństwie wartościami, wzorami i normami zachowań. Dlatego też istotne znaczenie ma kontakt skazanych z ich rodzinami [...]” – w: Rzeczpospolita z 24.05.2015 – „Resocjalizacja a relacje rodzinne skazanych”.

Zasięg naszych działań:

Stowarzyszenie działa non profit, nie prowadzi działalności zarobkowej. Utrzymuje się głównie z darowizn i składek członkowskich.

W 2019 r. łącznie wsparliśmy w ramach testowo wprowadzanego programu "Interwencja i Wsparcie..." 1 094 osoby m.in. znajdując pracę 42. osobom, a porady prawnej udzielając 385. osadzonym w jednostkach penitencjarnych, 74. osobom po odbyciu kary i 65. członkom rodzin skazanych. W 2020 roku znacząco rozszerzyliśmy narzędzia oddziaływań, jednocześnie zasadniczo zwiększając ofertę wsparcia dla beneficjentów Stowarzyszenia. Więcej na - <https://pomocpostpenitencjarna.pl/raport-za-2020-rok/>

Należąca do organizacji strona internetowa (pomocpostpenitencjarna.pl) rejestruje średnio 10 tysięcy odsłon miesięcznie. Jeden post opublikowany na profilu Facebook stowarzyszenia dociera średnio do 3,5 tysiąca odbiorców⁸. Organizacja korzysta także z innych popularnych social mediów: LinkedIn, Twitter, Instagram, czy Google Firma.

W swoich działaniach „Pro Civium” może liczyć na wsparcie merytoryczne Zakładu Resocjalizacji Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wspólnie realizujemy różne projekty o charakterze readaptacyjnym oraz na partnerstwo z markami takimi jak Telegrosik i serwis Zpозdrowieniem.pl, czyli Spółkami, które w swojej codziennej działalności obsługują osoby wykluczone społecznie – osadzonych i ich rodziny.

W ramach realizacji wspólnego z Fundacją PZU projektu „Wiedza – Edukacja – Resocjalizacja”, w czasach pandemii, praktyki zawodowe online odbyło ponad 120 studentów z ponad 20. ośrodków akademickich w kraju.

Do grudnia 2020 roku w ramach organizacji działało ponad 40. członków i prawie 100. wolontariuszy.

⁸ Dane statystyczne z portalu www.facebook.com za okres: 7 kwietnia – 13 kwietnia 2020r.

Historia i przyszłość

Nasza organizacja działa od 2018 r. i sukcesywnie się rozwija. Dzięki zaangażowaniu naszych wolontariuszy – specjalistów w swoich dziedzinach – podejmujemy coraz to nowe inicjatywy poszerzając obszar i zasięg naszych działań. W tym roku planujemy uruchomienie siedzimy w drugim mieście, a także rozpoczęcie budowy potencjału strażniczego organizacji oraz zwiększenie zasięgu i roli mediów Stowarzyszenia.

Opracowanie: Zespół ds. Public Relations
Poznań; 05 stycznia 2021 roku